

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev2 82/06
11.05.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Sonje Brkić, Spomenke Zarić, Slađane Nakić-Momirović i Nikole Stanojevića, članova veća, u parnici tužilje AA koju zastupaju AB i AV advokat, protiv tuženog "BB" koga zastupa BV advokat, radi poništaja rešenja, odlučujući o reviziji tužilje izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Zaječaru Gž.1450/05 od 23.9.2005. godine, u sednici održanoj dana 11.5.2006. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Zaječaru Gž.1450/05 od 23.9.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Boru P.1.br.341/04 od 2.6.2005. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Zaječaru Gž.1450/05 od 23.9.2005. godine odbijena je žalba tužilje kao neosnovana i potvrđena presuda Opštinskog suda u Boru P.1.br.341/04 od 2.6.2005. godine kojom je odbijen zahtev tužilje za poništaj rešenja o otkazu ugovora o radu 01-603 od 12.3.2004. godine (zaključenog 7.7.2002. godine), vraćanje tužilje na rad i obavljanje poslova poslovođe računopolagača u maloprodajnom objektu tuženog kao neosnovan. Istom presudom obavezana je tužilja da tuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 42.000,00 dinara.

Protiv ove pravosnažne drugostepene presude tužilja je blagovremeno izjavila reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 399. Zakona o parničnom postupku - ZPP ("Službeni glasnik RS", br.125/04) i našao da je revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužilja je u periodu od 7.7.2002. godine do 30.9.2003. godine u svojstvu poslovođe - računopolagača u maloprodajnom objektu "VV" načinila manjak, što je utvrđeno popisom koji je sproveden na uobičajeni način, da je 2.10.2003. godine suspendovana, a 10.12.2003. godine i upozorena na razloge za otkaz ugovora o radu po članu 101. stav 1. tačka 3. Zakona o radu. Potom joj je suspenzija ukinuta (22.10.2003. godine). Prema razlozima nižestepenih odluka dana 1.3.2004. godine, tužilja je ponovo upozorena na postojanje razloga za otkaz ugovora o radu na koji se izjasnila 3.3.2004. godine, s tim što se ovo upozorenje ne nalazi u spisima, niti je izvedeno kao dokaz tokom postupka, a broj protokola ukazuje da je učinjeno u pisanom obliku. Pricinjavanje manjka utvrđeno je i veštačenjem koje je obavljeno u krivičnom postupku koji se vodi protiv tužilje i koji prema njenim navodima, još nije okončan. Rešenjem o otkazu ugovora o radu br. 01-603 od 12.3.2004. godine, čija se zakonitost ispituje, tužilji je otkazan ugovora o radu zbog prouzrokovanja manjka do 30.9.2003. godine i povrede radnih obaveza iz člana 17. stav 1. tačke 1., 2., 5. i 6. ugovora o radu od 7.7.2002. godine, člana 101. stav 1. tačke 3., 4. i 5. Zakona i člana 55. stav 1. tačke 3., 4. i 5. Pravilnika o radu tuženog, a o nameravanom otkazu zatraženo je i mišljenje sindikata (2.3.2004. godine), s tim što se dokaz o ovoj preduzetoj radnji ne nalazi u spisima.

Polazeći od tako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su zaključili da je tužilja izvršila povrede radnih obaveza zbog kojih joj je zakonito otkazan ugovor o radu na osnovu člana 101. stav 1. tačka 3., 4. i 5. Zakona o radu i zahtev tužilje odbili.

Revizijom tužilje se osnovano ukazuje da su razlozi nižestepenih presuda nejasni i protivrečni, da pobijane odluke ne sadrže sve razloge o odlučnim činjenicama i da je zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno.

Naime, prema članu 101. stav 1. tačka 3., 4. i 5. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br.70/01 i 73/01), poslodavac može zaposlenom da otkaze ugovor o radu ako za to postoji opravdani razlog koji se odnosi na radnu sposobnost zaposlenog, njegovo ponašanje i potrebe poslodavca između ostalog, i: ako zaposleni svojom krivicom učini povredu radne obaveze utvrđene ugovor o radu; ako ne poštuje radnu disciplinu, odnosno ako je njegovo ponašanje takvo da ne može da nastavi sa radom kod poslodavca; ako zaposleni učini krivično delo na radu ili u vezi sa radom. Poslodavac je u smislu stava 2. člana 101. ovog zakona dužan da pre otkaza ugovora o radu u slučaju iz stava 1. tačka 3. i 4. člana 101. ovog zakona zaposlenog upozori na postojanje razloga za otkaz ugovora o radu.

Otkaz ugovora o radu iz člana 101. stav 1. tačke 1. do 4. , 6. i 7. navedenog Zakona o radu, poslodavac može dati zaposlenom u roku od tri meseca od dana saznanja za činjenice koje su osnov za davanje otkaza, odnosno u roku od šest meseci od dana nastupanja činjenica koje su osnov za davanje otkaza. Otkaz ugovora o radu iz člana 101. stav 1. tačka 5. ovog zakona, poslodavac može dati zaposlenom najkasnije do isteka roka zastarelosti utvrđenog zakonom za krivično delo. Pre otkaza ugovora o radu poslodavac je dužan da zatraži mišljenje sindikata čiji je

Zakonom za krivično delo. Ili otkaza ugovora o radu poslodavac je dužan da zakada mogućije obavijesti otkazni član zaposleni, a sindikat je dužan da mišljenje dostavi u roku od 5 dana (član 104.).

Rok od tri meseca je subjektivan, jer počinje od saznanja za relevantne činjenice. Rok od šest meseci je objektivni, jer počinje da teče od nastanka relevantnih činjenica. On predstavlja okvir u kome se može upotrebiti subjektivni rok. Istekom objektivnog roka prekida se i tok subjektivnog roka, ukoliko zbog kasnijeg saznanja nije mogao da istekne do kraja. Duži objektivni rok za otkaz važi za otkazni razlog iz člana 101. stav 1. tačka 5. Zakona o radu, ali je uslovljen, kao i sam otkaz po ovom osnovu, postojanjem pravosnažne osuđujuće presude krivičnog suda za učinjeno krivično delo na radu i u vezi sa radom.

Istekom ovog roka nastaje prekluzija u pogledu mogućnosti otkazivanja ugovora o radu, pa poslodavac gubi pravo da zbog nastalog otkaznog razloga otkaze ugovor o radu zaposlenom, a novi otkazni razlog makar bio istovrsan otvara novi rok za pravnu moć otkazivanja ugovora o radu.

Imajući u vidu sve navedene okolnosti, nižestepeni sudovi su zbog pogrešne primene materijalnog prava propustili da zakonitost pobijane odluke ocene i prema odredbama člana 104. navedenog Zakona o radu i utvrde kada je tuženi saznao za činjenice koje su osnov za davanje otkaza tužilji i prema tim okolnostima ocene da li je istekao subjektivni rok od tri meseca u kome je tuženi mogao tužilji otkazati ugovor o radu, na koji je otkazni razlog prema navodima stranaka tužilja upozorena novim upozorenjem od 1.3.2004. godine, obzirom da je prethodno tužilji upozorenje učinjeno 10.12.2003. godine za povrede iz člana 101. stav 1. tačka 3. Zakona o radu i kada je tuženi saznao za činjenice koje su bile predmet novog upozorenja, te da li je u vreme otkazivanja ugovora o radu bilo pravosnažno utvrđeno da je učinila krivično delo na radu i u vezi sa radom, budući da je tužilji ugovor o radu otkazan i iz razloga iz člana 101. stav 1. tačka 4. i 5. navedenog Zakona o radu. Zato se razlozi nižestepениh sudova o zakonitosti pobijanih rešenja tuženog za sada ne može prihvatiti.

Sa iznetih razloga, Vrhovni sud je na osnovu člana 406. stav 1. i člana 407. stav 2. ZPP ukinuo nižestepene presude i odlučio kao u izreci.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će otkloniti rečene nedostatke u izloženom smislu upotpuniti činjenično stanje (pribaviti i upozorenje od 1.3.2004. godine, dokaze o obaveštavanju sindikata i stadijumu krivičnog postupka) i doneti zakonitu i pravilnu odluku.

Predsednik veća-sudija,

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd